

>> *Retrat de Gustau Carbó-Berthold.*
(Foto: SEBASTIÀ GODAY)

«Soc una meditació que crema a dins guardo una illa aquosa ocells marins i la lluna plena [...] Visc en una meditació que crema oint l'illa aquosa colpejada per les onades callada silenciosament.»

KAZUKO SHIRAISHI

Gustau Carbó Berthold, constructor de la pintura

Text > SEBASTIÀ GODAY

Em rep a la Galeria Marges-U, a Cadaqués, juntament amb la seva inseparable Nobuko Kihira. Plovisqueja, el poble sembla envaït per hordes de jubilats humits. La galeria no deixa de ser un refugi des d'on es pot accedir discretament a la voluptuositat turística de Cadaqués. En Gustau es va establir a la ciutat amb un carregament emotiu i acadèmic previ molt potent, que el va condicionar a enfocar-se cap a una nova concepció artística sense la

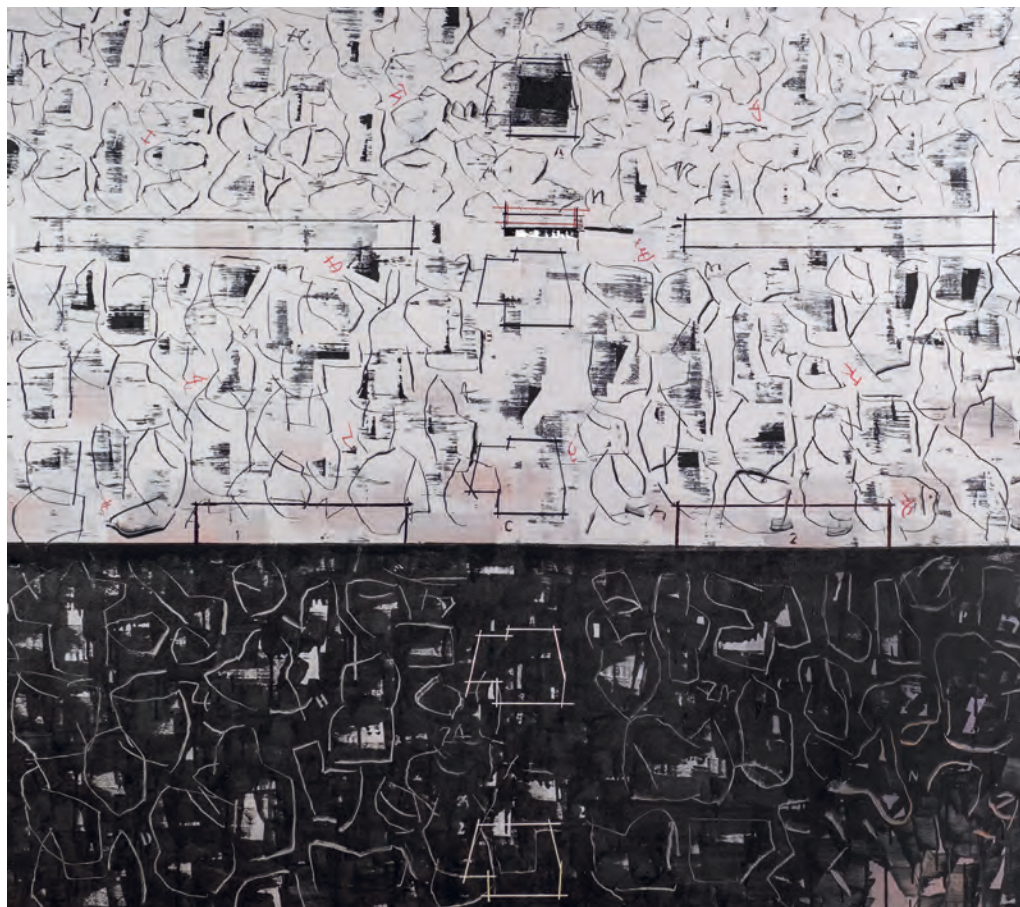
voluptuositat barcelonina ni els asfíxiants *ismes* del moment. A Cadaqués treballa entotsolat, refent-se del passat, trobant i experimentant mecanismes sovint en la pintura i, també, en incursions en les tres dimensions.

Avui dia, després de la seràfica i sedosa exposició del castell de Benedormiens de l'estiu del 2024, amb la Nobuko de companya —en espais adjacents—, en Gustau expressa millor que mai les seves voluntats artístiques, en plenitud amb un irrefutable «la

pintura per la pintura», químicament pura. O sigui, la voluntat de l'artista és oferir imatges i construccions incontaminades, abstractes, sentimentals, sensuals, arquitectòniques, sense cap presència corporal, cap. I desenvolupar relats movent-se entre dualitats, com ara la de la composició geomètrica *versus* el gest, o la dels colors clars i els obscurs. Mirem-nos el quadre *De la mostra Origen... Conseqüències. Nit i dia*, que presenta un camp inferior fosc, diguem-ne negre i, dividida per

Des de 1977, en què l'artista Gustau Carbó Berthold (Barcelona, 1941) es va establir a Cadaqués, es pot afirmar que hi ha un abans i un després en la seva producció artística. Probablement hi influeixen un piló de circumstàncies personals, així com el pas del franquisme recalitrant a allò mig venerat de la ineluctable i inefable transició; en definitiva, s'estableix a Cadaqués i amb pocs anys el governarà en una nova manera de veure l'art que, prèviament, a Barcelona, s'havia adjectivat com «la nova figuració». A Cadaqués solca cap a una nova direcció conceptual. Gustau Carbó Berthold havia passat per l'Escola d'Arquitectura, i per Belles Arts, que van influir definitivament en el bagatge des del qual regularà la seva obra: composició, colors, una «figuració» retallada, sovint classicitzant, i uns bons formats, tot barrejat, que evoquen un abans de Cadaqués. Ara, ja a Cadaqués, es mantenen els mateixos propòsits, però desapareixen els retalls de figuració: l'ésser viu és qui pinta, l'artista, i els seus nous propòsits es mantenen en la composició, en el color.

una horitzontalitat geomètrica, una part superior amb més superfície i més lluminosa, blanquinosa. Dessota d'ambdues superfícies s'entreveuen o afloren altres tonalitats molt subtils, potser rosàcies, i també un bé de déu de signes entre alfabètics i cal·ligràfics, tots premonitoris, com en una mena d'esgrafiats, de *grattage*, a un món amagat que comença a surar, sigui des del costat de la llum, sigui des del costat de la foscor. Hi ha uns elements que malden per ser vistos —alguns ho aconseguixen—, com els signes granats que afloren triomfants, o, potser, a la part fosca, els indicis planimètrics d'uns plànols arquitectònics, tot indicant un espai concret que, tanmateix, es repeteixen exactament a la part superior del llenç. Sí, un ritme compositiu poligonal de dos elements inferiors, tres de superiors, tots centrals. En una primera mirada, tot sembla gestual, confús, potser una recerca, fins que topem amb quatre geometries rectangulars allargassades horitzontals i una escletxa geomètrica amb una visió més profunda i petita del fons superior. Un quadre sagaç que, com altres d'en Gustau, m'evoca enormes camps arqueològics inexplorats retenint evidències

>> De la mostra Origen...Conseqüències. Nit i dia, 2023, acrílic sobre tela, 160 x 170 cm, col·lecció privada. (Foto: AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO, PLATJA D'ARO I S'AGARÓ. JORDI MAS.)

>> Pont 42, 2020, acrílic sobre tela, 166 x 162 cm, col·lecció privada. (Foto: AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO, PLATJA D'ARO I S'AGARÓ. JORDI MAS.)

>> Volum-N-5, 2005, acrílic sobre tela, 99 x 98 cm, col·lecció privada. (Foto: AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO, PLATJA D'ARO I S'AGARÓ. JORDI MAS.)

>> Comunicació - Història - Plàstica, 2020, acrílic sobre tela, 160 x 250 cm, col·lecció privada.
(Foto: AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO, PLATJA D'ARO I S'AGARÓ. JORDI MAS.)

o indicis per investigar. Aquest és el treball que ens proposa l'artista (crec) i que accentua amb combinacions de color potents com a *Pont 42*. Reculant en el temps, cap al 2005, ens enfrontava a obres com *Volum-N-5*, que començaven a apuntar els paradigmes que en vertebraven l'obra actual i que, probablement, abans de Cadaqués, ja es diluïen o s'amagaven darrere de figuracions indefinibles (caixes, restes de pianos de cua, lleugers estotjos infranquejables?), dos colors contraposats (el negre damunt el carbassa), la gestualitat i la forma orgànica *versus* els rectangles dels rectangles regalimant color.

En Gustau em repeteix que no planifica la seva obra *a priori*, sinó que des d'un toc gestual o orgànic, com una sement, va creixent, es va nodrint d'esquixos informes, fins que s'acosta el moment en què cal ordenar, classificar... En definitiva: compondre i, si cal, aplicar-hi correctius. Un procés lent d'estudi i pensament, sense fèrules literàries ni l'ajut de fons musicals; l'artista en solitud davant de la tela, pintant amb pinzells i sense, guiat únicament per la composició. Els quadres són sorprenents, equànimes, provoquen mirada i relaxació i acompanyen sense estridències en interiors, per l'elegància i l'aliatge entre racionalitat i signes.

Si alguna vegada observem una peça seva diguem-ne barcelonina o precadaquesenca, com ara *Persecució*, de 1977, ens adonarem que, a part de ser un oli, ja s'hi veuen notes que perduren en la seva obra: grafismes, plans de colors, de llums, plans geogràfics, una petita geometria i un primer pla rosat, com de pell humana, que ens transporta a les escorrialles figuratives, a les estampes d'aquella «nova figuració» que va abandonar a Cadaqués i que mai més no hi tornarà a aparèixer. O sigui, que ja no evoca records, literatures, trets biogràfics; ara, avui, tot és composició vital sense pells, pura anatomia compositiva.

Abrigat a l'interior de la galeria Marges-U, a Cadaqués, amb la presència angelical de la Nobuko Kihira i un pacífic border collie, en Gustau recorda quant va arribar a aprendre a Belles Arts en haver de comparar els mondrians del *boogie-woogie* i els

>> Persecució, de la sèrie «Entorn Ecològic», 1977, oli sobre tela, 146 x 114 cm. (Foto: MUSEU EMPORDÀ, FIGUERES. XAVIER TORNER.)

kandinskis dels anys quaranta, tots llibertat i estructura, composició, que es va autoimposar sense renunciar al llegat dels clàssics més o menys reculats. També em recorda els anys que de petit va haver de viure a Estella, a Navarra, on el seu pare dirigia una fàbrica. Abans, el pare ja havia treballat a la Tenería Moderna Franco Española de Mollet del Vallès, on en Gustau es va iniciar en la bellesa pura del paisatge, de la naturalesa. També parlem de quan de petit anava a casa l'àvia, a Cadaqués. I m'explica l'origen del Berthold: la mare era filla d'un joier gravador al burí alemany instal·lat a Barcelona. I la Nobuko, la seva custòdia, que va conèixer en un Mini Print de Cadaqués i que l'ha fet anar i viure un parell de vegades al Japó, ell que es defineix com a poc viatger. Com diria el gran poeta japonès Hakushu Kitahara: «Mantenir la subtileza en l'aparença equival a purificar l'ànima amb sagacitat». O compondre'ns-la, oi, Gustau?

Per saber-ne més:

<<https://www.galeriamargesu.com>>
<<https://eudaldcamps.com/2011/02/28/demiurg-a-la-caverna>>

>> Sense títol, 2022, acrílics sobre tela, 168 x 164 cm, col·lecció privada.

(Foto: AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO, PLATJA D'ARO I S'AGARÓ. JORDI MAS.)

>> Gustau Carbó Berthold, d'esquena i amb barret, explicant a uns visitants l'obra Comunicació - Història - Plàstica, el dia de la inauguració al castell de Benedormiens, agost de 2024. (Foto: SEBASTIÀ GODAY)

